

Nr 35.

Ankom till riksdagens kansli den 16 mars 1917 kl. 12 m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående kostnaderna för anläggning av hospital vid Strängnäs samt om- och tillbyggnad av Lunds hospital och asyl. (3:e avd.)

I en till riksdagen avlåten, den 9 mars 1917 dagtecknad proposition, nr 94, som för förberedande behandling hänvisats till statsutskottet, har Kungl. Maj:t under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för samma dag föreslagit riksdagen medgiva, att, oaktat den av 1913 års riksdag beslutade anläggningen av en ny statsanstalt för sinnessjuka å biskopsbostället Sundby nr 1 om 2 mantal i Strängnäs socken och Åkers härad av Södermanlands län samt den av 1916 års riksdag beslutade om- och tillbyggnaden av Lunds hospital och asyl icke kunna komma till stånd för de av riksdagen för ändamålen beviljade anslag, anläggningarna ändock må utföras i enlighet med för desamma upprättade planer, med de jämkningar däri, som Kungl. Maj:t för kostnadernas nedbringande kan finna lämpligt stadga.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet.

I anledning av Kungl. Maj:ts proposition i ämnet har 1913 års riksdag för uppförande av en för 800 sinnessjuka avsedd statsanstalt å biskopsbostället Sundby nr 1 om 2 mantal i Strängnäs socken och Åkers härad av Södermanlands län samt gäldande av de ersättningsbelopp, som i anledning av boställets avstående borde utgå till vederbörande rättsägare, beviljat ett belopp av 3,300,000 kronor.

Av det sålunda beviljade beloppet, 3,300,000 kronor, hava av riksdagen hittills anvisats 2,300,000 kronor. Uti innevarande års statsverks-

proposition har Kungl. Maj:t under sjätte huvudtiteln föreslagit riksdagen att för år 1918 anvisa ytterligare ett belopp av 200,000 kronor.

Med bifall till Kungl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning har vidare nästlidet års riksdag för om- och tillbyggnad av Lunds hospital och asyl beviljat ett anslag av 320,000 kronor samt därav på extra stat för år 1917 anvisat 100,000 kronor. Återstående beloppet, 120,000 kronor, har i årets statsverksproposition begärts på 1918 års stat.

I särskilda underdåniga skrivelser den 31 och den 17 januari 1917 har medicinalstyrelsen sedermera anmält, att kostnaderna för ifrågavarande byggnadsföretag icke kunna hållas inom den beräknade ramen, varjämte styrelsen hemställt om bemyndigande att det oaktat vidtaga åtgärder för byggnadsföretagens planmässiga bedrivande.

Vid anmälan av detta ärende har departementschefen beträffande *hospitalet vid Strängnäs* till statsrådsprotokollet anfört bland annat följande:

»Anledningen till att de ursprungliga kostnadsberäkningarna icke visat sig hållbara, torde uteslutande vara att söka i den inträffade onormala prisstegringen. Med hänsyn till den osäkerhet, som för närvarande är rådande beträffande arbets- och materialpriser, lär det emellertid icke nu vara möjligt att med anspråk på tillförlitlighet angiva det anslagsbelopp, som skulle erfordras för underskottets täckande. Något anslag för sådant ändamål torde ej heller behöva äskas vid innevarande års riksdag.

För att i möjligaste mån söka nedbringa kostnaderna för ifrågavarande anläggning har medicinalstyrelsen för avsikt att uppdelat entreprenaden å nu återstående byggnadsarbeten, därvid styrelsen beräknat kostnadssumman för de arbeten, som äro avsedda att ingå i första entreprenaden, till 1,690,000 kronor. Styrelsen har tillika framhållit, att någon visshet ej förefinnes att ens till nämnda belopp erhålla antagliga anbud å dessa arbeten. För samma arbeten beräknades ursprungligen allenast 1,125,000 kronor. Oaktat denna högst avsevärda fördyring, anser jag mig dock icke kunna avstyrka styrelsens hemställan om bemyndigande att antaga anbud till angivet belopp. Utredningen i ärendet synes mig nämligen visa, att det icke torde finnas möjlighet att vidtaga ytterligare förenklingar i hospitalets byggnadssätt. Ett uppskjutande av arbetena, till dess normalare priser inträtt, torde ej heller kunna ifrågasättas, dels med hänsyn till det trängande behovet av ökat antal vårdplatser å hospitalen, dels ock emedan de redan till stor del utförda grunderna kunde taga skada, därest byggnadsarbetet icke nu fullföljdes.

Ehuru, såsom jag nyss nämnde, anslag för täckande av den uppkomna anslagsbristen icke torde behöva äskas av innevarande års riksdag, synes mig dock lämpligt, att föreliggande fråga redan nu underställes riksdagen. Därvid torde riksdagens medgivande böra inhämtas till att ifrågavarande anläggning må komma till utförande i enlighet med för densamma fastställd plan, oaktat det av riksdagen beviljade anslaget därigenom kommer att överskridas. Dock torde Kungl. Maj:t böra äga rätt att vidtaga jämkningar i nämnda plan, därest sådant skulle finnas lämpligt för kostnadernas nedbringande.»

I avseende å *Lunds hospital och asyl* har departementschefen framhållit, att jämväl beträffande den beslutade om- och tillbyggnaden av denna anstalt den rådande dyrtiden gjort sig gällande. Sålunda hade för de egentliga byggnadsarbetena, vilka i det ursprungliga kostnadsförslaget upptagits till 239,760 kronor, beräknats en ökad kostnad av omkring 150,000 kronor.

Beträffande övriga arbeten, vilka vore avsedda att utföras längre fram, ansåge departementschefen att för närvarande tillförlitliga beräkningar angående kostnadsökningen icke torde kunna ske. Det vore emellertid tydligt, att därest ifrågavarande anläggning skulle kunna fullbordas enligt fastställd plan, medel måste av riksdagen äskas utöver vad redan för ändamålet beviljats.

Efter att hava meddelat att något ytterligare anslagsäskande vid innevarande års riksdag likväl icke vore erforderligt, har departementschefen vidare anført, att det emellertid syntes lämpligt att inhämta riksdagens medgivande att trots de ökade kostnaderna låta utföra om- och tillbyggnaden. Härigenom skulle Kungl. Maj:t beredas möjlighet att, sedan nya entreprenadanbud inkommit, pröva huruvida byggnadsarbetet borde igångsättas eller i avvaktan på lägre prisförhållanden ytterligare uppskjutas.

Utskottet, som under föregående år vid upprepade tillfällen framhållit önskvärdheten av att erforderliga åtgärder för tillgodoseende av behovet av ökad sinnessjukvård i riket snarast möjligt vidtagas, har ansett sig böra biträda Kungl. Maj:ts förevarande framställning. Utskottet vill emellertid uttala den förväntan, att Kungl. Maj:t låter sig angeläget vara att, så långt möjligt är, nedbringa kostnaderna för ifrågavarande byggnadsarbetens utförande, varvid även torde böra tagas under övervägande, huruvida icke detta lämpligen kan ske genom att staten själv införskaffar anbud jämväl å andra byggnadsmaterial än tegel för att sedermera tillhandahållas eventuell entreprenör.

Utskottets
yttrande.

Utskottet får sålunda hemställa,

att riksdagen må medgiva, att, oaktat den av 1913 års riksdag beslutade anläggningen av en ny statsanstalt för sinnessjuka å biskopsbostället Sundby nr 1 om 2 mantal i Strängnäs socken och Åkers härad av Södermanlands län samt den av 1916 års riksdag beslutade om- och tillbyggnaden av Lunds hospital och asyl icke kunna komma till stånd för de av riksdagen för ändamålen beviljade anslag, anläggningarna ändå må utföras i enlighet med för desamma upprättade planer, med de jämkningar däri, som Kungl. Maj:t för kostnadernas nedbringande kan finna lämpligt stadga.

Stockholm den 16 mars 1917.

På statsutskottets vägnar:

CARL SWARTZ.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *C. J. G. Swartz, S. H. Kvarnzelius, O. M. Strömberg, H. F. Lamm, G. M. H. Ekelund, J. Nilsson, O. Bergqvist, A. C. Lindblad, I. E. G. Svensson, A. Pers, J. L. Widell* och *F. Berglund* samt

från andra kammaren: herrar *A. Ekman, C. Persson* i Stallerhult, *E. A. Nilson* i Örebro, *A. Wiklund, J. Ström, A. Anderson* i Råstock, *A. R. Lundblad, J. Erlansson, K. O. Strid, J. A. Ingvarson* och *A. V. Sävström*.
